

Kartverket
Karsten Lien
Postboks 600 Sentrum
3507 HØNEFOSS

Deres ref.
07/01210-376

Vår ref.
22/556-6/LLH

Dato
30.11.2022

Ringerike kommune - navnesak 2022/296 - Hov, Hovsfoss/Hofsfoss mfl. - tilråding

I forbindelse med adresseringen har Kartverket, etter ønske fra Ringerike kommune, reist navnesak på navnet *Hovsfoss/Hofsfoss kraftverk*. Kartverket har også tatt med i saken primærnavnet *Hov* (gnr. 87) og navn avledet av dette. Kommunen har gjennomført høringsrunde og tilskrevet alle eiere, men har bare fått inn én høringsuttalelse. Den er fra Ringerike Historielag, som skriver «Styret i Ringerike Historielag har sett på denne saken og mener at navnet bør være Hofsfoss, slik den har blitt omtalt i "alle år". Det kan se ut som det er et skille mellom østsiden og vestsiden av elven med hensyn til skrivemåte av Hov/Hof, og vi mener at dette bør videreføres». Kommunen har ikke avgitt noen uttalelse, men skriver i oversendelsesbrevet at *Hofsfoss* er et gammelt stedsnavn brukt i området, og har lagt ved følgende uttaleopplysninger fra Margit Harssons navnebase: /'håfsfåss/ (navnet på fossen), /'håfsfåssvæiæn/ og /'håfsfåss'n/ (navn på foss/husmannsplass).

Saksopplysninger og tilråding er ført inn i skjemaet nedenfor. Vi har sjekket herredsregisteret, bustadnamnarkivet og Margit Harssons Norderhov-navn, og har ført inn de opplysningene som var å finne der. Navnene er ikke registrert i Språkrådets registreringsverktøy. Opplysninger merket «Harsson» er fra Margit Harssons navnebase. Harsson har registrert to navn under gnr 87 som ikke er med i saken: Hovsetra /'håfsæ:tra/, Hovsplassen /'håfspLass'n/. Bustadnamnregisteret (1953) har registrert /håffs'fåss'n/ med merknaden «1875 h.pl. under Hov. Ved ein foss i elva».

Vi sendte brev til Ringerike kommune 07.11.2022, der vi bad om uttaleopplysninger for navnet på fossen (bestemt eller ubestemt form) og eventuell bruk av binde-s i bruksnavnene *Hovli*, *Håvang/Hovvang*, *Hovland*, *Hovstad*, *Hovheim* og *Hovtun*. Kommunen sendte svar 23.11.2022, men har ikke klart å skaffe så mange opplysninger om navnene. Det de har fått inn, tyder likevel på ubestemt form av navnet på fossen og ikke binde-s i bruksnavnene. Søk i *Heftet Ringerike* gir 5 treff på *Hofsfossen*, 21 treff på *Hofsfoss* og 5 treff på *Hovsfoss*.

Nr.	Navn	Navnetype og evt. gnr/bnr	Saksopplysninger og tilråding
1	Hov	Gård (87)	<p>(Gården lå tidligere i Norderhov herred)</p> <p>I 1838-matrikkelen er gårdsnavnet skrevet <i>Hof</i>. <i>Norske Gaardnavne</i> har oppslagsformen <i>Hov</i> og uttalen /hå:v/. Eldre skrivemåter er <i>Hoff</i> (cirka 1560, 1575, 1528, 1578, 1595 og 1604), <i>Houff</i> (1617) og <i>Hoff</i> (1657 og 1723). Navnet er forklart som det norrøne intetkjønnsordet <i>hof</i> 'hedensk tempel'.</p> <p>I matrikkelen fra 1904 er gårdsnavnet skrevet Hov, med merknaden «Skr. Hof».</p> <p>I matrikkelutkastet fra 1950 er gårdsnavnet skrevet <i>Hov</i>.</p> <p>Herredsregisteret (1941) har uttalen /hå:v/ (samme opplysning som er gjengitt hos Harsson).</p> <p>Bustadnamnarkivet (1953) har uttalen /hå:v/.</p> <p>Tilråding: Dette gårdsnavnet faller sammen med appellativet <i>hov</i> 'hedensk gudshus i norrøn tid', som er normert i dagens rettskrivning med <i>hov</i> som eneste skrivemåte. Denne skrivemåten er i samsvar med uttalen av navnet, jf. kildene som er sitert ovenfor. Vi tilrår derfor skrivemåten Hov for dette gårdsnavnet.</p> <p>Dette gårdsnavnet er primærnavn for alle de andre navnene i saken. Skrivemåten av de avledede navnene skal dermed som hovedregel følge skrivemåten av gårdsnavnet, jf. § 4 tredje ledd i stedsnavnloven. At de avledede navnene har uttale med /f/, skyldes den etterfølgende s-en, jf. navneparet <i>hav</i> – <i>havsnød</i> /haffsnø:d/.</p>
2	Hov Gård	Bruk (87/1)	<p>Matrikkel 1904: Hov Matr.utk. 1950: Hov</p> <p>Tilråding: Hov, jf. navn nummer 1.</p>
3	Hofsby	Bruk (87/15)	<p>Matrikkel 1904: Hofsby Matr.utk. 1950: Hofsby</p> <p>Tilråding: Hovsby, jf. navn nummer 1.</p>
4	Hofsby Nr.1	Bruk (87/18)	<p>Matrikkel 1904: Hofsby no. 1 Matr.utk. 1950: Hofsby nr. 1</p>

			Tilråding: Hovsby , jf. navn nummer 1. Vi tar ikke stilling til nummereringen av brukene.
5	Hofsby Nr.2	Bruk (87/19)	Matrikkel 1904: Hofsby no. 2 Matr.utk. 1950: Hofsby nr. 2 Tilråding: Hovsby , jf. navn nummer 1. Vi tar ikke stilling til nummereringen av brukene.
6	Hofsby Nr.3	Bruk (87/20)	Matrikkel 1904: Hofsby no. 3 Matr.utk. 1950: Hofsby nr. 3 Tilråding: Hovsby , jf. navn nummer 1. Vi tar ikke stilling til nummereringen av brukene.
7	Hofsby Nr.4	Bruk (87/21)	Matrikkel 1904: Hofsby no. 4 Matr.utk. 1950: Hofsby nr. 4 Tilråding: Hovsby , jf. navn nummer 1. Vi tar ikke stilling til nummereringen av brukene.
8	Hofsby Nr.5	Bruk (87/22)	Matrikkel 1904: Hofsby no. 5 Matr.utk. 1950: Hofsby nr. 5 Tilråding: Hovsby , jf. navn nummer 1. Vi tar ikke stilling til nummereringen av brukene.
9	Hofsby Nr.6	Bruk (87/23)	Matrikkel 1904: Hofsby no. 6 Matr.utk. 1950: Hofsby nr. 6 Tilråding: Hovsby , jf. navn nummer 1. Vi tar ikke stilling til nummereringen av brukene.
10	Hofsby Nr.8	Bruk (87/27)	Matrikkel 1904: Hofsby no. 8 Matr.utk. 1950: Hofsby nr. 8 Tilråding: Hovsby , jf. navn nummer 1. Vi tar ikke stilling til nummereringen av brukene.
11	Hofsby Nr.9	Bruk (87/28)	Matrikkel 1904: Hofsby no. 9 Matr.utk. 1950: Hofsby nr. 9 Tilråding: Hovsby , jf. navn nummer 1. Vi tar ikke stilling til nummereringen av brukene.
12	Hofsby Nr.10	Bruk (87/29)	Matrikkel 1904: Hofsby no. 10

			<p>Matr.utk. 1950: Hofsby nr. 10</p> <p><u>Tilråding:</u> Hovsby, jf. navn nummer 1. Vi tar ikke stilling til nummereringen av brukene.</p>
13	Hofsby Nr.11	Bruk (87/33)	<p>Matrikkel 1904: Hofsby no. 11</p> <p>Matr.utk. 1950: Hofsby nr. 11</p> <p><u>Tilråding:</u> Hovsby, jf. navn nummer 1. Vi tar ikke stilling til nummereringen av brukene.</p>
14	Hofsby Nr.12	Bruk (87/69)	<p>Matrikkel 1904: -</p> <p>Matr.utk. 1950: Hofsby 12</p> <p><u>Tilråding:</u> Hovsby, jf. navn nummer 1. Vi tar ikke stilling til nummereringen av brukene.</p>
15	Hovli	Bruk (87/97)	<p>Matrikkel 1904: -</p> <p>Matr.utk. 1950: Hovli</p> <p><u>Tilråding:</u> Hovli</p>
16	Håvang	Bruk (87/102)	<p>Matrikkel 1904: -</p> <p>Matr.utk. 1950: Hovvang</p> <p><u>Tilråding:</u> Hovvang</p>
17	Hovland	Bruk (87/112)	<p>Matrikkel 1904: -</p> <p>Matr.utk. 1950: Hovland</p> <p><u>Tilråding:</u> Hovland</p>
18	Hovli	Bruk (87/116)	<p>Matrikkel 1904: -</p> <p>Matr.utk. 1950: Hovli</p> <p><u>Tilråding:</u> Hovli</p>
19	Hovshaugen	Bruk (87/120)	<p>Matrikkel 1904: -</p> <p>Matr.utk. 1950: Hovshaugen</p> <p><u>Tilråding:</u> Hovshaugen, jf. navn nummer 1.</p>
20	Hovstad	Bruk (87/128)	<p>Matrikkel 1904: -</p> <p>Matr.utk. 1950: Hovstad</p> <p><u>Tilråding:</u> Hovstad</p>

21	Hovli li	Bruk (87/131)	Matrikkel 1904: - Matr.utk. 1950: Hovli II <u>Tilråding:</u> Hovli. Vi tar ikke stilling til bruken av romertall.
22	Hovheim	Bruk (87/152)	Matrikkel 1904: - Matr.utk. 1950: Hovtun <u>Tilråding:</u> Hovheim eller Hovtun
23	Hovli	Bruk (87/160)	Matrikkel 1904: - Matr.utk. 1950: Hovli <u>Tilråding:</u> Hovli
24	Hofsby Nr.9	Bruk (87/174)	Matrikkel 1904: - Matr.utk. 1950: Hofsby nr. 9 <u>Tilråding:</u> Hovsby, jf. navn nummer 1. Vi tar ikke stilling til nummereringen av brukene.
25	Hovtun	Bruk (87/177)	Matrikkel 1904: - Matr.utk. 1950: - <u>Tilråding:</u> Hovtun
26	Hov Alle Borettslag	Bruk (87/208)	Matrikkel 1904: - Matr.utk. 1950: - Tilråding: Hov alle borettslag. Ord nummer to og tre må ha liten forbokstav i samsvar med rettskrivningen.
27	Hovtun	Bruk (87/260)	Matrikkel 1904: - Matr.utk. 1950: - <u>Tilråding:</u> Hovtun
28	Hov Gård li	Bruk (87/359)	Matrikkel 1904: - Matr.utk. 1950: - <u>Tilråding:</u> Hov, uten tilleggsordet <i>gård</i> . Det siste er vel trykkfeil for romertall II. Vi tar ikke stilling til bruken av romertall.
29	Hovtun	Bruk (87/367)	Matrikkel 1904: -

			Matr.utk. 1950: - <u>Tilråding:</u> Hovtun
30	Hof Bruk Krafst. lii	Bruk (87/388)	Matrikkel 1904: - Matr.utk. 1950: - <u>Tilråding:</u> Hov for hovednavnet.
31	Hovtun A	Bruk (87/398)	Matrikkel 1904: - Matr.utk. 1950: - <u>Tilråding:</u> Hovtun. Vi tar ikke stilling til bruken av etterstilt bokstav.
32	Hovtun B	Bruk (87/399)	Matrikkel 1904: - Matr.utk. 1950: - <u>Tilråding:</u> Hovtun. Vi tar ikke stilling til bruken av etterstilt bokstav.
33	Hovtun C	Bruk (87/400)	Matrikkel 1904: - Matr.utk. 1950: - <u>Tilråding:</u> Hovtun. Vi tar ikke stilling til bruken av etterstilt bokstav.
34	Hovtun D	Bruk (87/401)	Matrikkel 1904: - Matr.utk. 1950: - <u>Tilråding:</u> Hovtun. Vi tar ikke stilling til bruken av etterstilt bokstav.
35	Hovtun E	Bruk (87/402)	Matrikkel 1904: - Matr.utk. 1950: - <u>Tilråding:</u> Hovtun. Vi tar ikke stilling til bruken av etterstilt bokstav.
36	Hovtun F	Bruk (87/403)	Matrikkel 1904: - Matr.utk. 1950: - <u>Tilråding:</u> Hovtun. Vi tar ikke stilling til bruken av etterstilt bokstav.
37	Hov Ungdomsskole	Bruk (87/408)	Matrikkel 1904: -

			<p>Matr.utk. 1950: -</p> <p><u>Tilråding:</u> Hov ungdomsskole. Det andre ordet må ha liten forbokstav i samsvar med rettskrivningen.</p>
38	Hofsgård	Bruk (50/101)	<p>Matrikkel 1904: - Matr.utk. 1950: Hofsgård</p> <p><u>Tilråding:</u> Hovsgård. Herredsregisteret har registrert både <i>gård</i> og <i>gard</i> som uttale i Norderhov, men vi tilrår <i>gård</i> siden det tydeligvis er skrivemåten som har vært i offentlig bruk.</p>
39	Hofsfooss-Tomtene	Bruk (50/109)	<p>Matrikkel 1904: - Matr.utk. 1950: Hofsfosstomtene</p> <p><u>Tilråding:</u> Hovsfosstomtene</p>
40	Hofsfoossen 2	Bruk (50/160)	<p>Matrikkel 1904: - Matr.utk. 1950: -</p> <p><u>Tilråding:</u> Hovsfoossen, -enga i samsvar med uttalen av tilsvarende navn i herredsregisteret. Vi tar ikke stilling til bruken av tall.</p>
41	Hovsfooss Hovsfooss	Foss	<u>Tilråding:</u> Hovsfooss
42	Hovsenga	Nes	<u>Tilråding:</u> Hovsenga
43	Hovsmarka	Skog	<p>Harsson (1991): /'håffsmarka/.</p> <p><u>Tilråding:</u> Hovsmarka</p>
44	Hov ungdomsskole	Skole	<u>Tilråding:</u> Hov ungdomsskole
45	Hovsfooss kraftverk Hovsfooss kraftverk	Kraftstasjon	<u>Tilråding:</u> Hovsfooss kraftverk
46	Hov alle	Adressenavn	<p>Harsson (2000): /hå:v a'le/.</p> <p><u>Tilråding:</u> Hov alle</p>
47	Hovsenga	Adressenavn	<p>Harsson (2000): /'håfsæGa/</p> <p><u>Tilråding:</u> Hovsenga</p>
48	Hovsmarkveien	Adressenavn	Harsson (2000): /'håfsmarkvæiæn/

			<u>Tilråding:</u> Hovsmarkveien
49	Hofsossveien	Adressenavn	<u>Tilråding:</u> Hofsossveien
50	Hovsenga naturreservat	Verneområde	<u>Tilråding:</u> Hovsenga naturreservat

Vennlig hilsen

Anne Svanevik
navnekonsulent

Daniel Gusfre Ims
seksjonssjef

Line Lysaker Heinesen
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrifter.

Mottakere:

Kartverket Postboks 600 3507 HØNEFOSS
Sentrum

Kopi til:

Anne Svanevik